

podle § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. Dovolatel právem vytýká, že tento právní názor jest mylný. Žalobce dovozoval v žalobě, odvolávaje se na stanovy pensijního fondu československých státních drah, že mu mělo býti sráženo ze služebního platu — počínajíc dnem 1. července 1926 — na pensijních příspěvcích jen 8%, že však mu bylo sráženo i po 1. červenci 1926 plných 11½%, a domáhal se proto na žalované straně vrácení obmezené částky 4.752 Kč, která prý mu byla sražena neprávem. Žalobce nebrojí tedy proti výměře svých služebních požitků a neopírá žalobní nárok o novou úpravu neb opravu služebních příjmů, provedenou na základě vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., nýbrž výslovně jen o nesprávné srážky pensijních příspěvků na základě stanov fondu československých státních drah. Povinnost zaměstnanců československých státních drah, platiti pensijní příspěvek, jest stanovena v § 83 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., v jehož odstavci druhém se praví, že pensijní příspěvek se sráží v měsíčních částkách ze služebního platu. Srážení pensijních příspěvků ze služebního platu, jak se v souzené věci stalo, nelze pokládati za »úpravu služebních příjmů« ve smyslu § 70 uvedeného vládního nařízení, neboť při něm jde jen o úpravu způsobu, jakým pensijní příspěvek má býti zapravován. Vyměřování pensijního příspěvku samo se děje podle pensijní základny a vládní nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. neobsahuje žádného předpisu o tom, že železniční úřady jako úřady správní jsou povolány rozhodovati též o námitkách železničních zaměstnanců proti nesprávné výměře pensijních příspěvků a o jejich nárocích na vrácení těchto příspěvků, byly-li sráženy neprávem. Nárok žalobou vymáhaný jest sice nepochybně nárokem soukromoprávním, avšak nejde tu o takový soukromoprávní nárok, o kterém má podle zákonů o tom vydaných rozhodovati úřad správní (§ 105 ústavní listiny a § 1 zákona č. 217/1925 sb. z. a n.). Nejvyšší soud vyložil již v rozhodnutích č. 9875, 11.897, 12.225, 12.633 a 13.457 sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, že jen nároky dovozené z nové úpravy platové, provedené podle § 219 platového zákona a § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., byly jako nároky soukromoprávní přikázány zákonem k rozhodování úřadům správním, a doličil, že vládní nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. má v tomto směru moc zákona, ježto bylo vydáno na základě zákonného zmocnění (§ 210 platového zákona) v jeho mezích a ve shodě s ním a bylo řádně vyhlášeno. Na nárok žalobcem uplatňovaný se však nevztahuje ustanovení § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. a nelze na něj použití ani předpisů § 105 ústavní listiny a § 1 zák. č. 217/1925 sb. z. a n. Neobstojí proto jediný důvod, z něhož odvolací soud uznal zamítnutí žaloby prvním soudem za opodstatněné. Ježto také první soud vycházel ze stejného mylného názoru právního a ježto se ani odvolací soud, ani první soud vůbec neobíraly meritem sporu, jest dosavadní řízení neúplné.

Čís. 13833.

O kontrolním právu veřejného společníka jest z á s a d n ě rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly býti objasněny jen formálním průvodním řízením.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 908/34.)

Veřejný společník S. navrhl, by veřejnému společníku Č-ovi bylo přikázáno předložit obchodní knihy, doklady, spisy a sdělit bilanci. Soud první stolice návrhu vyhověl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odkázal navrhovatele s návrhem na pořad práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelovu.

D ů v o d y :

Jest sice přisvědčiti názoru rekurentovu, že zásadně má býti o kontrolním právu i veřejného společníka ve smyslu čl. 105 obch. zák. rozhodováno v řízení nesporném, mluví pro to nejen nauka (Randa: Das Oesterreichische Handelsrecht, II. díl, II. vyd. str. 142, Ott: Geschichte und Grundlehren des Österreichischen Rechtsfürsorgeverfahrens str. 101 a násl.), nýbrž i účel, zamezení vedení dlouhých a nákladných sporů pro neshody společníků v případech, kde je lze zákrokem nesporného soudce snadno odstraniti. Plenární rozhodnutí ze dne 23. dubna 1931 uveřejněné pod čís. 10.714 sb. n. s. projednává sice případ kontrolního práva tichého společníka podle čl. 253 obch. zák., které lze uplatňovati v řízení nesporném, avšak jeho odůvodnění nevyklučuje použití zásady i na obdobný případ veřejného společníka, ovšem předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, které by mohly býti objasněny formálním průvodním řízením. V takových případech jest odkázati navrhovatele na pořad práva. V souzeném případě nemá sice společenská smlouva zvláštní ustanovení o kontrolním právu společníků podle čl. 105 obch. zák. a platil by tedy předpis zákona, a mohlo by býti použito nesporného řízení k vyřízení návrhu. Než odpůrce namítal, že došlo mezi stranami k dohodě ze dne 22. června 1931, podle níž byl poměr mezi nimi vzhledem k čl. 105 obch. zák. postaven na podklad smluvní, a že byla uzavřena dohoda o opatření dokladů a o provádění revise, že však navrhovatel tuto dohodu nesplnil, ji porušil a pokračuje v nesporném řízení v úmyslu odpůrce šikanovati. Navrhovatel popírá, že jeho právo kontrolní závisí na jiných podmínkách než podle zákona. Podle toho jsou okolnosti upravující základ oprávnění společníků smlouvou mezi stranami sporné, a mohou případné rozpory býti odklizeny jen řádným průvodním řízením. K tomu nestačí jen znáti obsah mimosoudní dohody, nýbrž jest zjistiti, zda byla splněna dohoda. Byla proto v tomto případě věc rekursním soudem právem odkázána na pořad práva, a není tu zmatečnosti podle § 41 odst. (2) d) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.

Čís. 13834.

Vlastník nemovitosti jest oprávněn žádati o změnu pořadí dvou přímo za sebou následujících poznámek pořadí pro zamýšlené zadlužení, předloživ usnesení o poznámkách pořadí.

Knihovní věřitel nemůže se tu dovolávati ochrany důvěry ve veřejné knihy, muselo-li mu i v době sepsání dlužního úpisu, i v době podání knihovní žádosti býti známo, že nastala změna v pořadí poznámek, a na poznámka současnosti obou poznámek byla vymazána.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 976/34.)